

Funktionsregler och stegmetoder

Logaritmer

$$a^x = b \Leftrightarrow x = {}^a\log(b)$$

$${}^a\log(1) = 0$$

$${}^a\log(a) = 1$$

$${}^e\log(a) = \ln(a)$$

$${}^a\log(st) = {}^a\log(s) + {}^a\log(t)$$

$${}^a\log\left(\frac{s}{t}\right) = {}^a\log(s) - {}^a\log(t)$$

$${}^a\log(s^t) = t {}^a\log(s)$$

$${}^b\log(s) = \frac{{}^a\log(s)}{{}^a\log(b)}$$

$${}^e\log(x) = \ln(x)$$

Största gemensamma delare (SGD)

Algebraiskt exempel:

$$SGD(a:b) \text{ om } a > b$$

$$\Rightarrow a = b \cdot x_1 + r_1$$

$$\Rightarrow b = r_1 \cdot x_2 + r_2$$

$$\Rightarrow r_1 = r_2 \cdot x_3 + r_3$$

$$\Rightarrow \dots$$

$$\Rightarrow r_n = r_{n+1} \cdot x_{n+2}$$

$$\text{svar: om } r_{n+1} > x_{n+2} \Rightarrow r_{n+1}$$

partialbråksuppdelning (PBU)

Faktorer i nämnaren	Ger upphov till partialbråken
$x - a$	$\frac{A_1}{x - a}$
$(x - a)^n$	$\frac{A_1}{x - a} + \frac{A_2}{(x - a)^2} + \dots + \frac{A_n}{(x - a)^n}$
$x^2 + ax + b$	$\frac{A_1 x + B_1}{x^2 + ax + b}$
$(x^2 + ax + b)^n$	$\frac{A_1 x + B_1}{x^2 + ax + b} + \frac{A_2 x + B_2}{(x^2 + ax + b)^2} + \dots + \frac{A_n x + B_n}{(x^2 + ax + b)^n}$

$$\text{Ex: } \frac{2x^2 + x - 3}{(x + 1)^2(x + 2)} = \frac{A}{x + 1} + \frac{B}{(x + 1)^2} + \frac{C}{x + 2}$$

$$\Leftrightarrow 2x^2 + x - 3 = A(x + 1)(x + 2) + B(x + 2) + C(x + 1)^2$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} A = -1 \\ B = -2 \\ C = 3 \end{cases}$$

$$\frac{2x^2 + x - 3}{(x + 1)^2(x + 2)} = -\frac{1}{x + 1} - \frac{2}{(x + 1)^2} + \frac{3}{x + 2}$$

Differensekvationen

$$y = y_h + y_p$$

y_h : den homogena lösningen

byt ut samtliga

$$y_n \Rightarrow 1,$$

$$y_{n+1} \Rightarrow r,$$

$$y_{n+2} \Rightarrow r^2$$

$$y_{n+x} \Rightarrow r^x$$

övriga termer försvinner.

lös ekvationen.

nollställena ger upphov till

$$\left\{ \begin{array}{l} r_1 = r_2 \Rightarrow y_h = (Cn + D)r^n \\ r_1 \neq r_2 \Rightarrow y_h = Cr_1^n + Dr_2^n \end{array} \right\}$$

y_p : partikulärlösningen

byt ut samtliga y_n mot en ansatts $A(n)$,

$$y_{n+1} \Rightarrow A(n+1), \text{ osv.}$$

övriga termer ger upphov till ekvationen L

A är av samma grad som $L \cdot n^k$,

där $k = (\text{antalet } r_n = 1, i y_h)$

lös sedan ut alla obekanta.

L – ekvationer av typen

$$(an+b)c^n \text{ eller } (an+b)n$$

kan delas upp i två ansattser, en för $c^n \Rightarrow Z_n \cdot (A_c \cdot n^k)$

varifrån de trillar ut en ny ekvation,

där du löser ut Z_n där $L_Z = (an+b)$

y : den almäna lösningen är nu

$$y = y_p + y_h$$

lös nu ut C och D från y_h , med hjälp av begynelsevärdena

se även kapitlet Z – transformeln

Diffrentialekvationen

$$y = y_h + y_p$$

y_h : den homogena lösningen

byt ut samtliga

$$y \Rightarrow 1,$$

$$y' \Rightarrow r,$$

$$y'' \Rightarrow r^2$$

$$y^{x+n} \Rightarrow r^n$$

övriga termer försvinner.

lös ekvationen.

nollställena ger upphov till

$$\left\{ \begin{array}{l} r_1 = r_2 \Rightarrow y_h = (Cx + D)e^{r_1 \cdot x} \\ r_1 \neq r_2 \Rightarrow y_h = Ce^{r_1 \cdot x} + De^{r_2 \cdot x} \end{array} \right\}$$

y_p : partikulärlösningen

byt ut samtliga $y(x)$ mot en ansatts $A(x)$,

$$y' \Rightarrow D[A(x)], \text{ osv.}$$

övriga termer ger upphov till ekvationen L

A är av samma grad som $L \cdot x^k$,

där $k = (\text{antalet } r_x = 1, i y_h)$

lös sedan ut alla obekanta.

L – ekvationer av typen

$$(ax+b)c^x \text{ eller } (ax+b)x$$

kan delas upp i två ansattser, en för $c^n \Rightarrow Z(n) \cdot (A_c \cdot x^k)$

varifrån de trillar ut en ny ekvation,

där du löser ut $Z(x)$ där $L_Z = (ax+b)$

y : den almäna lösningen är nu

$$y = y_p + y_h$$

lös nu ut C och D från y_h , med hjälp av begynelsevärdena

se även kapitlet Laplace – transform

